

SIŪLOMŲ ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO PAKEITIMŲ ESMĖ: UŽ IR PRIEŠ

2019 03 25

TIKRIEJI ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO PAKEITIMŲ TIKSLAI

ESMINĖ ŠŪĮ PAKEITIMO PROJEKTO ATSIRADIMO PRIEŽASTIS

Šilumos tiekimo (ŠT) įmonių siekis bet kokia kaina užsitikrinti garantuotus finansinius srautus vartotojų sąskaita ir susigražinti privilegijas, turėtas iki VKEKK patvirtintos šilumos supirkimo tvarkos įsigaliojimo.

Šiam tikslui pasiekti ir išskirtinėms sąlygoms apginti ŠT įmonės savo poziciją jau bandė apsiginti:

- VKEKK
- LR Energetikos ministerijoje
- Šilumos taryboje
- Lietuvos vyriausiame administraciniame teisme

Kuomet visa tai nepavyko, ŠT ryžosi eiti aukščiausiu lygmeniu ir daryti pokyčius inicijuojant ŠŪĮ pakeitimus Seime.

Įstatymo projektu ŠT bando susikurti sau šiltnamio sąlygas šilumos rinkoje.

TRYS PAMATINĖS LNŠGA VERTYBĖS

I. TEISINGA KAINA VARTOTOJAMS

II. LYGIAVERTĖS VEIKLOS SĄLYGOS

III. ŽALIA ENERGIJA

Siūlomi ŠŪĮ pakeitimai pažeidžia visas mūsų puoselėjamas vertybes, todėl niekaip negalime jiems pritarti.

VERTYBĖS

TEISINGA KAINA VARTOTOJAMS

VEIKIANTI TVARKA

- Užtikrina vartotojams mažiausias šilumos gamybos kainas;
- Yra teisėta ir užtikrina skaidrias bei vienodas sąlygas rinkos dalyviams;
- Atskleidė tikruosius ŠT gamybos kaštus, kurie anksčiau nebuvo pateikiami skaidriai;
- Parodė, kad miestuose, kuriuose nėra konkurencijos, šiluma parduodama už maksimalią leistiną kainą (Elektrėnų pav.);
- Privertė pasitempti ir mažinti gamybos kainas pačias ŠT bendroves;
- Konkurencija veikė net šalčiausiais mėnesiais, o šylant orui taps tik dar nuožmesnė.

SIŪLOMI ŠŪJ PAKEITIMAI

- Panaikins konkurencijos sukuriama naudą vartotojams;
- Sąmoningai neatskleidžia šilumos gamybos kainų prognozių, nes kainos vartotojams tik augtų;
- Sukuria sąlygas papildomam galios aukcionui, kuris iš esmės būtų „pigiausių megavatų aukcionas“;
- Pagrįstai galima teigti, kad metinius galios aukcionus VISADA laimėtų seni, nusidėvėję, investicinės grąžos nereikalaujantys dujiniai įrenginiai, priklausantys išimtinai ŠT. Tokių įrenginių megavatai - pigiausi.
- Vartotojai už šilumos gamybą susimokės du kartus: pirmą kartą - dujiniam įrenginiam už galią, nors jie negamins šilumos; antrą - biokuro ar atliekų deginimo įrenginiam, kurie iš tikrųjų gamins šilumos energiją.
- Šilumos kaina augs ir tai nėra teisinga vartotojų atžvilgiu.

VKEKK šilumos supirkimo tvarka įsigaliojo tik 2018 gruodžio 1 d.

Įvyko vos keli aukcionai, o ŠT jau skubinasi ją pakeisti.

Dėl VKEKK tvarkoje įvestos lygiavertės konkurencijos per tris š.m. mėnesius (sausį-kovą), Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos gyventojai sutaupė beveik:

7

mln. EUR

Tiek brangiau jie būtų sumokėję, jei gamintojai nekonkuruotų, o šilumą gamintų vien ŠT, pagal V K E K K n u s t a t y t a s palyginamąsias sąnaudas.

**KONKURENCIJA -
NAUDINGA
VARTOTOJAMS**

**UŽ ŠILUMOS GAMYBĄ
SUTAUPYTA**

VILNIUJE

234

tūkst. EUR

KAUNE

4,3

mln. EUR

KLAIPĖDOJE

2,4

mln. EUR

LYGIAVERTĖS VEIKLOS SĄLYGOS

VEIKIANTI TVARKA

- Vartotojams patrauklias šilumos kainas gali užtikrinti tik skaidri konkurencija ir lygiavertės veiklos sąlygos visiems šilumos rinkos dalyviams.
- Ankstesniais metais aukcionuose ŠT įmonės dalyvaudavo tik su kintama kainos dalimi. Tai leido joms užimti didelę rinkos dalį ir priversdavo NŠG veikti nuostolingai.
- Šią ydingą situaciją VKEKK ištaisė priimdama naują šilumos supirkimo tvarką.
- Teismas taip pat pažymėjo, kad VKEKK priimdama tvarką nepažeidė jokių teisės aktų, o siekė sudaryti skaidrias ir nediskriminacines veiklos sąlygas visiems šilumos gamybos segmente veikiantiems rinkos dalyviams.
- Vartotojui nėra svarbu, kas gamina šilumą, svarbiausia, kad jos gamyba kainuotų kuo mažiau, o tai ir užtikrina VKEKK patvirtinta tvarka.

SIŪLOMI ŠŪJ PAKEITIMAI

- Siūlomame ŠŪJ pakeitimo projekte lygiaverčių veiklos sąlygų nelieka.
- Akivaizdu, kad metinis galios aukcionas yra kuriamas konkrečiam subjektų ratui - ŠT bendrovėms.
- Į tai, kad siūlomas projektas iškreipia rinkos dalyvių sąlygas ir privilegijuoja ŠT įmones dėmesį atkreipė ir Konkurencijos taryba, ir STT.
- Be to, STT pažymėjo, kad siūlomuose pakeitimuose įžvelgia ir galimų korupcinių rizikų.

ŽALIA ENERGIJA

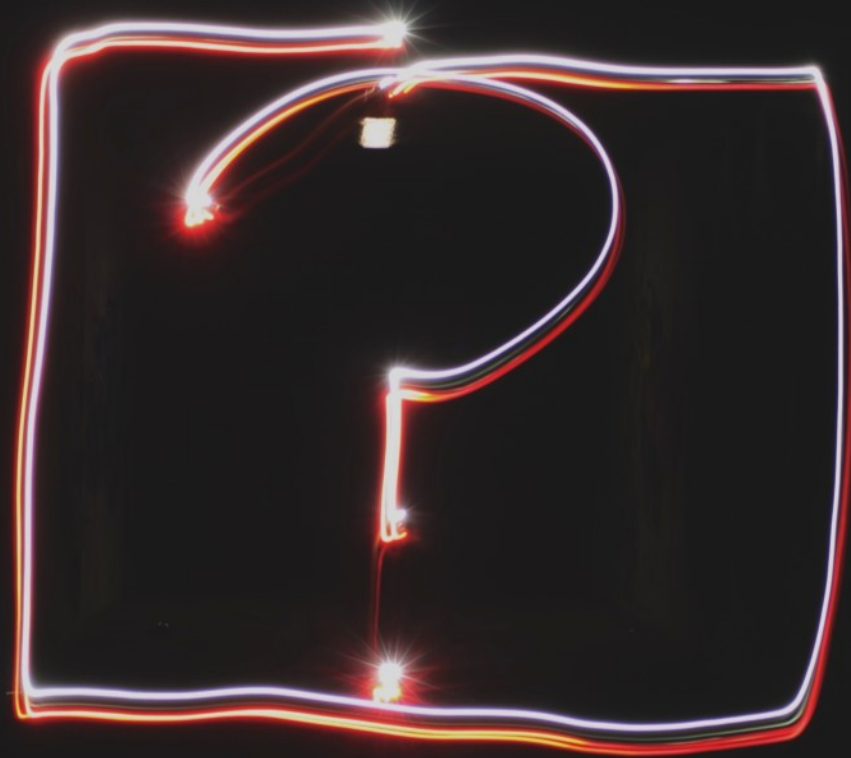

VEIKIANTI ŠILUMOS TVARKA

- LNŠGA nariai šilumą gamina tik iš atsinaujinančių išteklių.
- VKEKK tvarka šiuo metu sudaro galimybę realizuoti vietinį, atsinaujinantį ir beveik tris kartus už dujas pigesnę biokurą.
- Tokiu būdu kuriama nauda ekonomikai, vartotojams, vietinei biokuro rinkai, lėšos lieka Lietuvoje.

SIŪLOMI ŠŪJ PAKEITIMAI

- ŠŪJ pakeitimai niekaip nedera su žaliosios energetikos skatinimu, nes galios aukcionus laimėtų dujiniai įrenginiai. Tai reiškia, kad jie negamindami šilumos būtų apmokami iš vartotojų sąskaitos.
- Tokiu reguliavimu būtų skatinami dujiniai įrenginiai, o šilumos iš biokuro gamintojai būtų diskriminuojami.
- Toks mechanizmas pablogintų sąlygas biokuro įrenginius valdančioms bendrovėms, ypač toms, kurios yra gavusios ES paramą. ES parama tuomet taptų beprasmė ir ją tektų gražinti.

**ARGUMENTAI UŽ ŠŪĮ
PAKEITIMO PROJEKTĄ**

ŠŪĮ PAKEITIMO PROJEKTĄ TIKSLINGA PRIIMTI TIK JEIGU:

- Siekiama padidinti šilumos kainas vartotojams;
- Siekiama, kad ŠT įmonių finansiniai interesai būtų aukščiau už vartotojų teisę gauti šilumą mažiausia kaina;
- Siekiama vėl iškraipyti konkurencines sąlygas;
- Siekiama atbaidyti šalies ir užsienio investuotojus bei taip sukurti šiltnamio sąlygas monopolistinėms tendencijoms ir kainų augimui šilumos rinkoje;
- Siekiama gilinti ir sukurti dar didesnę reguliavimo mechanizmą;
- Siekiama ES paramos atsisakymo ją gavusiems biokuro įrenginiams.

ŠŪĮ pakeitimo projektas yra šiaudas, kurio griebiasi ŠT, siekdamos išvengti varžymosi ir norėdamos užsitikrinti garantuotus finansinius srautus. Jis naudingas išimtinai tik ŠT įmonėms, o ne rinkai ir vartotojams.

AČIŲ UŽ DĖMESĮ

**Vytautas Kisieliū
vytautas@lnsga.lt
+37061462247**